EESC info
European Economic and Social Committee
A bridge between Europe and organised civil society

October 2022 | LT

„Grosssroots View“ (Pilie?i? nuomon?), 3 sezonas, 21 dalis“ „Ekologini? iniciatyv? apdovanojimai ir ekologišk? maisto produkt? pad?tis Europoje“

Šioje dalyje apžvelgiame ekologinį ūkininkavimą, ekologišką produkciją ir ekologišką mitybą iš pirmųjų ES Ekologinių iniciatyvų apdovanojimų perspektyvos. Apdovanojimai buvo įteikti 2022 m. rugsėjo mėnesį aštuoniems ekologiškų maisto produktų grandinėje sėkmingai dalyvaujantiems Europos subjektams: geriausiam ekologiniam ūkiui ir geriausiam ekologiniam regionui, geriausiai ekologinei MVĮ ir geriausiai ekologinei maitinimo įstaigai ir kt. Kokios yra perspektyvos pasiekti ES tikslą, kad iki 2030 m. 25 proc. žemės ūkio paskirties žemės būtų ūkininkaujama ekologiškai? Ar ekologiški maisto produktai padeda užtikrinti aprūpinimą maistu ir maisto įperkamumą energijos ir kainų krizės metu? Jei taip, tai kaip? Tai keletas iš klausimų į kuriuos pabandėme atsakyti kartu su mūsų svečiais **Peter Schmidt** (EESRK), **Alexander Wugk** (*Lilla Bjers*), **Michel Pâque** (*Ferme à l'Arbre*), **Jörg Daunke** (*J. Kinski*), **Eddy Wax** (*POLITICO Europe*). (tk)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

REDAKCIJOS SKILTIS

Redakcijos skiltis

Mieli skaitytojai,

Norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir atkreipti dėmesį į dvi būsimas EESRK iniciatyvas, susijusias su didžiausiomis šiuo metu pasauliui kylančiomis problemomis: klimato kaita ir karas Ukrainoje.

Metinis **Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos susitikimas (COP 27)** vyks lapkričio 6–18 d. Šarm el Šeiche (Egiptas). Pavojus yra didžiulis ir dėl jau seniai pagal klimato kaitos modelius prognozuojamų ekstremalių meteorologinių reiškinių, sukeliančių didžiulius nuostolius ir milžiniškas kančias visame pasaulyje, reikia dar skubiau imtis veiksmų. Tą savaitę, kai pasaulio lyderiai ruošiasi susitikti ir dar kartą pabandyti pasiekti susitarimą, kuris padėtų pasauliui atsitraukti nuo klimato katastrofos slenksčio, EESRK balsuos dėl jiems skirtos rezoliucijos. Rezoliucijoje raginama priimti ryžtingus sprendimus svarbiausiais svarstomais klausimais: kovos su klimato kaita finansavimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, nuostolių ir žalos bei platesnio užmojo veiksmų. Joje pripažįstama, kad dalyvauti turi visi sektoriai. Pastaraisiais metais EESRK parengėme tvirtą poziciją dėl visų šių aspektų. Socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų balsas yra garsus ir aiškus.
Labai svarbu pripažinti, kad kritiškos klimato padėties klausimą reikia spręsti kuo skubiau. Klimato kaita daro poveikį visuomenei, piliečiams, ekonomikai, socialiniam stabilumui – tai ne tik aplinkos

klausimas, bet ir egzistencinė grėsmė. Raginu jus ir jūsų organizacijas padėti perduoti mūsų rezoliucijos žinią, kad Europos pilietinės visuomenės balsas nuskambėtų iki Šarm el Šeicho.

Vėliau, lapkričio 24–25 d. Zagrebe (Kroatija) EESRK surengs diskusijas dėl **karo Ukrainoje ir jo poveikio ES**, kuriose bus keliami trys esminiai klausimai: kaip karas ir Ukrainos – naujos šalies kandidatės statusas paveiks ES plėtrą ir ilgalaikių kandidačių perspektyvas? Kokių pasekmių tai turės Europos energijos pasirinkimams ir perėjimui prie nulinio grynojo anglies dioksido kiekio sparčiai augant energijos kainoms, keliančioms ekonominę sumaištį ir bandančioms mūsų šalių ekologinio ryžto tvirtumą? Šiame kare svarbus vaidmuo tenka komunikacijai: kas laimi ir kas naujo šiame fronte? Kaip Europai sekasi tvarkytis su dar viena dezinformacijos banga?

Šiais metais žymūs ekspertai ir nuomonės formuotojai taip pat dalysis savo įžvalgomis ir diskutuos su pilietinės visuomenės organizacijomis, kurios susiduria su karo padariniais, nesvarbu, ar tai būtų darbdaviai, kurių didžiulės sąskaitos už energiją kelia grėsmę jų verslui, ar darbuotojai, kuriems sunku apšildyti namus ir sudurti galą su galu, ar aktyvistai, pasitinkantys didžiulį pabėgėlių antplūdį. Labai tikėtina, kad jūsų organizacijai taip pat kils šių problemų, todėl taip pat norėtumėte prisijungti prie renginio internetu. Maloniai kviečiame dalyvauti diskusijose ir padėti palaikyti konstruktyvaus dialogo ir faktais patikrintos informacijos kultūrą šiais tamsiais laikais, kai kyla grėsmė ir vienam, ir kitam.

Likite su mumis!

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas **Cillian Lohan**

?SID?M?TINOS DATOS

2022 m. spalio 26–27 d., Briuselis

EESRK plenarinė sesija

2022 m. lapkričio 6–18 d., Šarm aš Šeichas

EESRK 27-ojoje JT klimato kaitos konferencijoje

2022 m. lapkričio 24–25 d., Zagrebas

Seminaras „Priartinti ES“

TIESIAI PRIE REIKALO!

Šioje rubrikoje kviečiame Komiteto narius nušviesti jiems ypač aktualias temas, kurios yra jų veiklos pagrindas. Trečią kartą nuo 2017 m. Europos Parlamentas rengia Europos lyčių lygybės savaitę, kuri vyks spalio 24–30 d. Ši tema yra visos ES, ir ypač Komiteto, kuris pasisako už lygias teises, prioritetas.

EESRK lygybės grupės pirmininkė **Maria Nikolopoulou** atkreipia dėmesį į abi institucijas siejančius elementus, į tai, kaip Komitetas ketina dalyvauti šiame projekte, kokiems klausimams reikia skirti daugiausia dėmesio ir kokių konkrečių veiksmų bus imamasi EESRK per Lyčių lygybės savaitę.

MARIA NIKOLOPOULOU: EUROPOS LY?I? LYGYB?S SAVAIT? EESRK

Antrus metus iš eilės EESRK veikia kartu su Europos Parlamentu ir atkartoja Europos lyčių lygybės savaitės iniciatyvą. Siekiama, kad lyčių aspektas būtų įtrauktas į diskusijas ir taptų įprasto darbo dalimi.

EESRK nusprendė surengti keletą renginių per spalio ir lapkričio mėn. vyksiančius savo skyrių ir Pramonės permainų konsultacinės komisijos (CCMI) posėdžius. Be to, spalio mėn. plenarinėje sesijoje, kuri vyks Lyčių lygybės savaitės metu, EESRK surengs diskusiją su Europos Parlamento nare ir EP pirmininko pavaduotoja **Evelyn Regner**, kuri yra atsakinga už šį projektą Parlamente.

EESRK pritarė šiai iniciatyvai ir tikiuosi, kad galėsime ją tęsti tiek ilgai, kiek reikės, kad padidintume informuotumą apie tai, jog nors ir žengiame į priekį siekdami veiksmingos moterų ir vyrų lygybės, ši pažanga nėra nei pakankamai greita, nei konsoliduota. Mūsų visuomenė atvirai kovoja su nelygybe, diskriminacija ir smurtu prieš moteris. Dauguma sąmoningai ir viešai gina ir gerbia moterų teises. Deja, tam tikros nuostatos ir diskursai yra taip giliai įsišakniję, kad kai kurie žmonės nesąmoningai patenka į spąstus ir juos toliau kartoja, o kiti tai daro sąmoningai, kad užkirstų kelią socialiniams pokyčiams.

EESRK skyrių kompetencija suteikia mums galimybę atkreipti dėmesį į moterų padėtį įvairiose situacijose – nuo tų, kuriose dominuoja vyrai, iki tų, kuriose moterys yra labiausiai atstovaujamos. Lyčių lygybė nėra tik „moterų problema“. Tai – būtina sąžiningos, atsparios ir klestinčios visuomenės kūrimo sąlyga. Todėl svarbu, kad moterys ir vyrai kartu eitų šiuo keliu, rodydami abipusę pagarbą ir paramą.

Maria Nikolopoulou, EESRK narė ir Lygybės grupės pirmininkė

?SIVAIZDUOKIME UKRAIN?...

Skiltyje „Įsivaizduokime Ukrainą“ publikuojame nuotraukas, kuriose parodomas karas Ukrainoje ir jo padariniai. Dažnai tokių įvykių liudytojais yra žurnalistai, nes būtent jie vyksta ten, kur negalime patekti mes, užfiksuoja įvykius, taip neleisdami jiems nugrimzti užmarštin.

Šią nuotrauką nufotografavo, atrinko ir pakomentavo **Jowita Kiwnik Pargana**, lenkų žurnalistė, korespondentė Europos Sąjungai ir daugelio reportažų iš Ukrainos autorė.

Kol renkuosi šią nuotrauką, rusai raketomis apšaudo Kyjivo, Lvivo, Dnipro, Charkivo ir Zaporižios miestus. Putinui keršijant už Krymo tiltą, ši nuotrauka tapo liūdna aktualija. Tą naktį sirenoms pradėjus kaukti 2 val. nakties, savo šeimą pažadino Oleksijus Kolomjecas, biatlonininkas ir buvęs SSRS laikų olimpietis, 1980 m. Maskvos olimpinėse žaidynėse bėgęs su olimpiniu deglu. Jie nusileido į Oleksijaus namo rūsyje įrengtą slėptuvę. Čia jis sunešė kilimus, užklotus, antklodes, miegmaišius ir maisto atsargas, o ginklus paslėpė po čiužiniu. Oleksijaus žmona Lyudmila ir jos anūkas užmigo ant sofos. Oleksijus budėjo sėdėdamas ant grindų. Po valandos pavojaus signalas buvo atšauktas. Ryte vėl ėmė kaukti sirenos, todėl, kaip dažnai pastarosiomis dienomis, jie pusryčiavo rūsyje. Po vasario 24 d. slėptuvės nuo bombų tapo ukrainiečių kasdienybe. Slėptuvėmis buvo paversta daugelis metro stočių, ligoninių, teatrų ir mokyklų rūsių. Kai kurie ukrainiečiai, kaip Oleksijus, slėptuves įsirengė savo namų rūsiuose.

Jowita Kiwnik Pargana, lenkų žurnalistė, „Deutsche Welle“ korespondentė Briuselyje, daugelio reportažų iš okupuotos Ukrainos autorė.

„KLAUSIMAS ...“

„Klausimas ...“

Mūsų rubrikoje „Klausimas...“ prašome EESRK narių paaiškinti, kodėl siūloma nuomonė yra svarbi Europos teisėkūrai organizuotos pilietinės visuomenės požiūriu. Šį kartą pakalbinome nuomonės dėl strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) autorių Tomasz’ą Wróblewskį.

EESRK: *Esate nuomonės SOC/734 „Žurnalistams ir teisių gynėjams apsaugoti nuo piktnaudžiavimo bylinėjimusi skirta iniciatyva“ pranešėjas. Ši nežinoma santrumpa SLAPP (angl. Strategic Lawsuits Against Public Participation, strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo) reiškia strateginius ieškinius dėl visuomenės*

dalyvavimo demokratinėse diskusijose. SLAPP praktika kenkia saviraiškos laisvei, visų pirma tiriamosios žurnalistikos atstovams, nes ji naudojama teisminio bauginimo ir persekiojimo tikslais. Siekdama su tuo kovoti, Europos Komisija siūlo ES direktyvą dėl strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo. Kaip EESRK vertina šį pasiūlymą ir koks turėtų būti jo poveikis?

Tomasz Wroblewski: kas yra strateginis ieškinys d ?l visuomen?s dalyvavimo (angl. strategic lawsuit against public participation, SLAPP) ir kaip nuo jo apsiginti?

Žodžio laisvė ir laisvė rengti viešas diskusijas yra pagrindiniai šiuolaikinės demokratijos ramsčiai. Gebėjimas teikti informaciją, reikšti nuomones ar pristatyti savo požiūrį yra labai svarbūs informuotos pilietinės visuomenės vystymuisi. Šiomis pagrindinėmis vertybėmis yra grindžiami veiksmai prieš strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP).

Pastaraisiais metais vis dažniau naudojamasi teisinėmis ir teisminėmis institucijomis siekiant persekioti ir įbauginti žurnalistus, socialinius aktyvistus, žmogaus teisių gynėjus, informatorius ar visuomenės gyvenime dalyvaujančius paprastus piliečius. Todėl EESRK palankiai vertina Komisijos iniciatyvą suteikti tinkamų priemonių apsisaugoti nuo naudojimosi teisingumu kaip instrumentu, nes tai riboja informacijos srautą ir galimybę pateikti nuomones ir požiūrius.

Komisijos siūlomi mechanizmai yra labai tinkami, tačiau, siekiant visapusiškai išspręsti problemą, verta apsvarstyti galimybę išplėsti jų sąrašą. Kadangi numatoma direktyva yra tarpvalstybinio pobūdžio, atskiros šalys turi vienu metu imtis veiksmų, kad peržiūrėtų esamas teisines priemones ir įgyvendintų nacionalinius sprendimus, kuriais taip pat būtų užtikrinta tinkama apsauga nuo SLAPP.

Negalima pamiršti ir itin svarbaus tinkamo švietimo klausimo. Teisės specialistai ir viešų diskusijų dalyviai turėtų didinti informuotumą apie SLAPP keliamą grėsmę ir direktyvoje bei nacionalinės teisės aktuose numatytas gynybos galimybes.

Tomasz Wroblewski yra EESRK narys.

ATSP?KITE, KAS PAS MUS SVE?IUOJASI...

Netik?tas sve?ias

Rubrikoje „Netikėtinas svečias“ susipažinsite su žmonėmis, kurių požiūris, veikla ir dalyvavimas yra įkvepiantys, perskaitysite nuomones ir komentarus, kuriais prasminga pasidalyti su visuomene. Šiame numeryje skelbiame straipsnį, kurį parengė Lenkijos žurnalistė ir korespondentė Europos Sąjungoje Jowita Kiwnik-Pargany.

Jowita Kiwnik-Pargana – lenkų žurnalistė, dirbusi laikraštyje „Gazeta Wyborcza“ ir Lenkijos spaudos agentūroje. Ji yra baigusi Lenkijos reporterių mokyklą. Jowita Kiwnik-Pargana jau keletą metų yra akredituota korespondentė Europos Sąjungoje ir dirba „Deutsche Welle“ Lenkijos redakcijoje Briuselyje. Ji yra daugelio straipsnių socialinių reikalų, kultūros ir tarptautinių reikalų klausimais autorė. Nuo 2022 m. vasario mėn. ji reguliariai vyksta į Ukrainą, kad dokumentuotų su karu susijusius įvykius ir parengtų reportažų apie ukrainiečių gyvenimą.

Jowita Kiwnik-Pargana: mano ukrainie?i? herojai

Viskas prasidėjo prie sienos. Netrukus po to, kai kilo karas Ukrainoje, nuvykau į pasienio punktą, tik tada ne darbo reikalais, o norėdama suteikti humanitarinę pagalbą. Tuo metu per sieną plūstelėjo žmonių srautas, daugiausia moterys ir vaikai, kurių visi iki tol kurti planai sustojo.

Sutikau moterų, kurioms pavyko visą savo turtą susikrauti į vieną kuprinę ir kurios stumdamos vaikiškus vežimėlius nuėjo keliolika kilometrų iki sienos. Jos šalyje paliko savo vyrus ir sūnus ir nežinojo, nei kur miegos tą naktį, nei kas jas priims.

Netrukus po to nuvykau į Ukrainą, šį kartą kaip žurnalistė, norėdama parodyti, kaip karas keičia žmonių gyvenimus.

Klausiausi Inos iš Mariupolio pasakojimo. Ji tris savaites slapstėsi rūsyje ir gatvėje matydavo kaimynų kūnus, tačiau negalėjo jų palaidoti, nes aplink nuolatos šaudė.

Petro, taip pat iš Mariupolio, pasakojo, kaip ketaus radiatorių alkūnėse ieškojo vandens, kad galėtų atsigerti.

O per karą likusi viena 82metų Halina papasakojo tokią istoriją: „Pamačiau seną moterį. Priėjau prie jos, ji verkia. Sakau: neverk, kur tu eisi, ten ir aš eisiu. Aš tavęs nepaliksiu.“

Prisimenu ukrainiečių vaikus, kurie pasakojo, ką jiems reiškia karas. Penkerių metų Alisą, kuri žinojo, kad per karą žmonės žūsta. Ir 12 metų Ženią, kuris pasakė, kad V. Putinas yra ne joks prezidentas, o diktatorius.

Išgirdau istoriją apie mergaitę, kurią surogatinė motina paliko iš karto pagimdžiusi ir kurios biologiniai tėvai taip ir nepasirodė.

Mano reportažų herojų sąrašas ilgas. Kiekvienas vardas slepia vis kitokią karo istoriją. Nėra lengva klausytis, tačiau šiais laikais žurnalistai turi sugebėti valdyti nervus.

Ne metas mūsų emocijoms, esame ne tam, kad verktume su savo herojais, o išklausytume jų istorijas. Ašaroms metas vėliau, po darbo, namuose.

Ukrainiečiai pasakoja mielai. Jie nori kalbėti apie rusų vykdomus žiaurumus, nori paneigti Rusijos dezinformaciją, kad ukrainiečiai imituoja išpuolius ir žudosi.

Mes, žurnalistai, esame tam, kad pasaulis sužinotų apie tai, kas iš tikrųjų vyksta Ukrainoje.

EESRK NAUJIENOS

EESRK vykusioje diskusijoje buvo pritarta tam, kad b?simos ES priemon?s b?t? orientuotos ? MV?

EESRK surengtoje diskusijoje dėl MVĮ iššūkių ir perspektyvų ES palankiai įvertintos pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbtos priemonės ir aptarti EESRK pasiūlymai, kaip palengvinti verslo perdavimą, atsižvelgiant į susirūpinimą dėl didėjančio tokių atvejų skaičiaus.

Rugsėjo 22 d. EESRK plenarinėje sesijoje vyko diskusija tema „**Europos MVĮ. Iššūkiai ir perspektyvos**“. Diskusijoje dalyvavo Belgijos ministras, atsakingas už MVĮ, **David Clarinval**, Europos profesinių sąjungų konfederacijos sekretorė **Isabelle Schömann** ir Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos generalinė sekretorė **Véronique Willems**, diskusijoje taip pat buvo pristatytas EESRK pranešimas dėl verslo perdavimo Europos Sąjungoje.

D. Clarinval pateikė dvejopą Belgijos MVĮ padėties vaizdą, įvardydamas šių įmonių turimus pranašumus, t. y. skaitmenizaciją, inovacijas, galimybes gauti finansavimą, ir jų trūkumus – kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą, automatinį darbo užmokesčio indeksavimą, pavėluotus mokėjimus. „Bendroji rinka yra labai svarbi šioms įmonėms“, – teigė jis. „Tačiau ji ne visada tobula, net ir dabar daugeliu atvejų energetikos klausimus galima ir toliau spręsti nacionaliniu lygmeniu.“ Jis taip pat apibūdino priemones, kurių ėmėsi Belgijos valdžios institucijos, kad padėtų įmonėms įveikti energetikos krizę, daugiausia dėmesio skirdamas mokėjimų lankstumo schemoms.

I. Schömann sutiko, kad remti MVĮ šiuo sunkiu laikotarpiu yra sveikintina ir tam reikia peržiūrėti valstybės pagalbos taisykles ir konkurencijos politiką. Investuoti į švietimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, siekiant padėti bendrovėms vykdyti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, buvo tinkamas sprendimas, tačiau būtų neteisinga, jei įmonės ir MVĮ socialinį dvejopos pertvarkos aspektą vertintų atsižvelgdamos vien į įgūdžių ugdymą. Taip pat kalbant apie pastarojo meto krizes „yra nepriimtina, kad įmonės, nesvarbu, ar jos didelės, ar mažos, be jokių papildomų sąlygų turėtų prieigą prie viešųjų lėšų. Užimtumui, t. y. kokybiškam užimtumui, užtikrinti būtinos socialinės sąlygos, – teigė ji, – kurios taip pat apima veiksmingą demokratijos įgyvendinimą

darbo vietoje, informuojant darbuotojus ir su jais konsultuojantis. Pasirengimas permainoms – ne vien tik pačių įmonių problema. Bendrovės turi spręsti šią problemą kartu su darbuotojais, jei visiems reikės prisitaikyti prie taikomų priemonių.“

V. Willems pritarė naujoms priemonėms, apie kurias paskelbta Komisijos pirmininkės pranešime apie Sąjungos padėtį, ypač kalbant apie elektros energijos gamintojams taikomas pajamų viršutines ribas ir pagalbos priemonių rinkinį MVĮ, visų pirma Pavėluotų mokėjimų direktyvą, nes „tiesiog nesąžininga, kad viena iš keturių bankroto priežasčių yra būtent susijusi su laiku neapmokėtomis sąskaitomis faktūromis. Komisija per šią savo kadenciją pradėjo daug iniciatyvų, kurios turės įtakos MVĮ. Tačiau kol kas negalėtume to įvardyti įgalinančia teisine sistema, – teigia ji, atkreipdama dėmesį į, pasak jos organizacijos, trūkstamus elementus, visų pirma būtinybę padidinti poveikio MVĮ tyrimo veiksmingumą ir palengvinti reglamentavimo naštą, – taikant principą „kiek plius, tiek minus“ tikslo nepasieksime. Turime vadovautis principu „jeigu plius, tai daugiau minus“, – pabrėžė ji. (dm)

EESRK ragina visiems b?simiems teis?s aktams prad?ti taikyti Europos jaunimo test?

Rugsėjo mėn. plenarinės sesijos metu EESRK priėmė nuomonę savo iniciatyva „ES jaunimo testas“. Jau metų metus jaunimas reikalauja, kad sprendimų priėmimo proceso metu būtų išgirstas jo balsas. Šia nuomone EESRK tampa pirmąja ES institucija, remiančia jaunimo raginimą sukurti būsimų teisės aktų poveikio jaunimui vertinimo mechanizmą.

Komitetas teigia, kad siekiant ilgalaikio poveikio ir poveikio pasibaigus Europos jaunimo metams, į politikos formavimą reikia įtraukti jaunimą.

„Jaunimas reikalauja ES jaunimo testo“, – teigė šios EESRK nuomonės pranešėja **Katrīna Leitāne**. „Siekiant geresnio reglamentavimo ir politikos formavimo, reikėtų pradėti taikyti ES jaunimo testą – poveikio analizės priemonę, kuria būtų užtikrinama, kad jokia politika neturėtų neigiamo poveikio jaunimui bei ateities kartoms, tikslingai bendradarbiaujant su jaunimu ir siūlant poveikio švelninimo priemones.“

EESRK palankiai vertina nuorodą į ES jaunimo testą Europos Komisijos komunikate dėl Konferencijos dėl Europos ateities rezultatų. Tačiau Komitetas pabrėžia, kad Komisijos pasiūlymas neatitinka pirminio pasiūlymo tikslų, jame nenumatytas pakankamas tikslingas bendradarbiavimas su jaunimo organizacijomis ir ekspertais, o jaunimo aspektas sistemingai neįtraukiamas į visas politikos sritis, kad būtų atsižvelgta į ilgalaikį politikos poveikį ateities kartoms.

EESRK taip pat ragina institucijas glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje derinant esamas sėkmingas iniciatyvas, pavyzdžiui, ES jaunimo dialogą, „Tavo Europa, tavo balsas!“ ir Europos jaunimo renginį. Be to, Komitetas pateikė preliminarų pasiūlymų dėl jaunimo dalyvavimo skatinimo sąrašą EESRK ir apsvarstys, kaip ES jaunimo testo koncepciją įtraukti į savo veiklą. (gb)

Prisitaikymo prie klimato kaitos fondas siekiant užtikrinti greit? reagavim? ? krizes

Nuomonėje savo iniciatyva EESRK siūlo įsteigti prisitaikymo prie klimato kaitos fondą, siekiant užtikrinti greitą reagavimą į naujas klimato ir energetikos krizes. Prisitaikymo prie klimato kaitos fondas papildytų esamą ES politiką ir užtikrintų veiksmingesnį esamo finansavimo panaudojimą.

Pavyzdžiui, nuo 2002 m. ES solidarumo fondo lėšomis valstybėms narėms teikiama įspūdingo masto parama, tačiau šio fondo, kuriam skirtas 500 mln. EUR metinis biudžetas, lėšų visgi neužtenka išlaidoms, susijusioms su 2021 m. gaivalinių nelaimių padaryta žala, padengti. Vien potvynių padaryta žala Vakarų Europoje siekia apie 38 mlrd. EUR.

Pranešėjas **Ioannis Vardakastanis** teigia: „mūsų prisitaikymo prie klimato kaitos fondo vizija – užtikrinti tvirtą finansavimo mechanizmą naudojant esamas ES lėšas, kad būtų galima greitai reaguoti į ekstremaliąsias situacijas ir padėti atkurti nukentėjusias bendruomenes. Tai labai plataus užmojo būdas atkurti ir apsaugoti vietoves, nukentėjusias nuo neatidėliotinų klimato, energetikos ir aplinkos krizių“.

Be to, rengiant 2021–2027 m. ES daugiametės finansinės programos biudžetą ir priemonės „NextGenerationEU“ ekonomikos gaivinimo planą, dabartinė energetikos krizė nebuvo numatyta. Prisitaikymo prie klimato kaitos fondas padėtų veiksmingiau nei esami mechanizmai patenkinti poreikį skubiai investuoti į alternatyvius energijos šaltinius. Tai ypač aktualu dabar, nes daug žmonių negali apmokėti savo sąskaitų už dujas ar elektros energiją.

„Nesame tinkamai pasirengę reaguoti į ekstremaliąsias situacijas ir nelaimes, kylančias dėl klimato kaitos ir energetikos krizės, – nei lėšų kiekio, nei savalaikiškumo požiūriu“, – teigia nuomonės bendrapranešėjė **Judith Vorbach**. „Prisitaikymo prie klimato kaitos fondo įsteigimas būtų svarbi priemonė šiai problemai spręsti.“ (tk)

ES turi atkreipti d?mes? ? socialin? tvarum?

Nuomonėje savo iniciatyva EESRK prašo Komisijos aprašyti nuostatas, kurių reikėtų norint išplėsti ES tvarumo taksonomijos taikymo sritį įtraukiant į ją socialinius tikslus. Taksonomijos reglamentu Komisijai buvo suteikti įgaliojimai paskelbti susijusią ataskaitą, tačiau ji iki šiol to nepadarė.

„EESRK ragina kurti holistinę ES taksonomiją, kuri apimtų aplinkos ir socialinį tvarumą. Socialinė taksonomija padėtų nukreipti investicijas į socialinius tikslus“, – pareiškė nuomonės pranešėja **Judith Vorbach**. „Tai turėtų būti „aukso standartas“, atspindintis didesnius užmojus, nei numatyta teisės aktuose“, – pridūrė narė.

ES taksonomija – tai klasifikavimo sistema, kuria remiantis sudaromas aplinką tausojančios ekonominės veiklos sąrašas siekiant padidinti tvarias investicijas; tokiu būdu ja remiamas Europos žaliasis kursas.

EESRK laikosi nuomonės, kad socialinė taksonomija padėtų kovoti su fiktyviais įmonių, norinčių pritraukti socialiai atsakingus investuotojus, teiginiais, nes būtų tikslios informacijos apie tokių įmonių socialinį pėdsaką. Jeigu socialinė taksonomija bus parengta pažangiai, ji iš esmės prisidės prie to, kad taip pat kaip ekologinio manipuliavimo būtų išvengta ir vadinamojo socialinio manipuliavimo.

Tyrimo grupės narys **Kęstutis Kupšys** pabrėžia, kad finansų sektorius nekantriai laukia diskusijos dėl socialinės taksonomijos. „Rinkoje yra tvarių finansinių produktų paklausa, įskaitant ir socialinį tvarumą, – sakė jis. „Jei nebus aiškios klasifikacijos, kas laikoma „socialiniu“, šio aspekto neturėsime tvarių investicijų srityje.“ (tk)

Pagrindini? teisi? ir teisin?s valstyb?s principai. Pats metas nuo rekomendacij? pereiti prie veiksm? !

Rugsėjo 26 d. EESRK surengė konferenciją dėl naujausios Europos Komisijos pateiktos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos, kad aptartų būdus, kaip užtikrinti, jog ataskaitoje pateiktos rekomendacijos duotų apčiuopiamų rezultatų valstybėse narėse.

Į Europos Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą pirmą kartą įtrauktos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos dėl teisingumo, korupcijos, žiniasklaidos, stabdžių ir atsvarų sistemos. Pažanga Sąjungoje yra netolygi, o kai kuriose valstybėse narėse vis dar yra didelį susirūpinimą keliančių klausimų.

„ES visada turėtų naudotis visomis savo turimomis priemonėmis, įskaitant biudžeto sąlygų režimą, kad laiku ir vietoje būtų reaguojama į bet kokį naują išpuolį prieš demokratiją, teisinės valstybės principą ar žmogaus teises“, – pradėdama konferenciją, sakė EESRK pirmininkė **Christa Schweng**.

Už teisingumą atsakingas Europos Komisijos narys **Didier Reynders** paaiškino, kad „per šiuos metus dar kartą įsitikinta, kaip svarbu užtikrinti tvirtą teisinės valstybės kultūrą ES. Dirbdami kartu, kad padėtume Ukrainai ginti savo suverenitetą ir vientisumą, pasitikėjimą galime išsaugoti tik tuo atveju, jei ir Europos Sąjungoje ginsime teisinės valstybės principą.“

Konferencija taip pat suteikė progą pristatyti antrąją EESRK pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupės apibendrinamąją ataskaitą, kurioje apžvelgiami 2020 m. ir 2021 m. šios grupės surengti vizitai į Daniją, Vokietiją, Airiją, Čekiją, Ispaniją, Kiprą ir Lietuvą. EESRK pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupės pirmininkas **Cristian Pîrvulescu** paaiškino, kad „nors aplankytų šalių demokratinės sistemos iš esmės yra pakankamai atsparios, apsaugos priemonių ir veiksmingos stabdžių ir atsvarų sistemos, įskaitant pilietinės visuomenės atliekamą sergėtojo vaidmenį, poreikis yra kaip niekad akivaizdus“.

Baigiamosiose pastabose Čekijos nuolatinė atstovė ES **Edita Hrdá** pabrėžė pilietinės visuomenės svarbą: „Pilietinė visuomenė užtikrina žmogaus teises. Stiprinti teisinės valstybės principą yra mūsų nuolatinė užduotis, todėl turime ne tik bendradarbiauti, bet ir nuolat būti budrūs.“ (gb)

2022 m. ES ekologini? iniciatyv? apdovanojimai: geriausia MV? iš Vokietijos, maisto produkt? mažmenininkas iš Belgijos ir restoranas iš Švedijos

Rugsėjo 23 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas paskelbė pirmojo ES ekologinių iniciatyvų konkurso laimėtojus. Šį konkursą Komitetas organizavo kartu su Europos Komisija ir kitais partneriais siekiant apdovanoti už išskirtinius pasiekimus ekologinės vertės kūrimo grandinėje.

Konkurso laimėtojai:
- Geriausia ekologiška maisto produktus gaminanti MVĮ – **Goodvenience.bio GmbH** (Magdala, Tiuringija, Vokietija)
- Geriausias ekologiškų maisto produktų mažmenininkas – **La ferme à l’arbre de Liège** (Lantin, Ležas, Belgija)
- Geriausias ekologiškas restoranas – **Lilla Bjers HB** (Visbis, Gotlando sala, Švedija)

Visų kategorijų nugalėtojai buvo paskelbti per specialią ceremoniją, kurią Europos Komisijoje surengė už žemės ūkį atsakingas ES Komisijos narys **Janusz Wojciechowski** ES ekologinei dienai paminėti.

EESRK pirmininkė **Christa Schweng** sakė: „EESRK jau daugelį metų aktyviai propaguoja tvaresnę ir visapusiškesnę ES maisto politiką. Todėl labai didžiuojamės galėdami kartu organizuoti šiuos apdovaojimus ir taip didinti informuotumą apie ekologinio sektoriaus galimybes prisidėti prie tvaresnių maisto sistemų kūrimo.“

„Šiandien nugalėtojai parodė, koks yra jų kasdienis darbas, kad perėjimas prie tvaresnių ir teisingesnių maisto sistemų taptų realybe“, – pažymėjo EESRK Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos (NAT) skyriaus pirmininkas **Peter Schmidt**.

Šie apdovanojimai surengti vykdant Komisijos ekologinės gamybos plėtros veiksmų plane prisiimtą įsipareigojimą pripažinti pasiekimus visoje ekologiškų maisto produktų grandinėje – nuo ūkininkų iki restoranų. (ks)

Anglies dioksido absorbavimo technologij? diegimas pramon?je labai svarbus siekiant žaliojo kurso tiksl?

Rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje EESRK priėmė nuomonę savo iniciatyva dėl ES pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo technologijų.

Priimtame Europos klimato teisės akte nustatytas plataus užmojo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslas iki 2030 m. ir patvirtintas poveikio klimatui neutralumo tikslas iki 2050 m. Šiems tikslams pasiekti reikėtų diegti anglies dioksido absorbavimo (CDR) technologijas. Kuo lėčiau ir kuo švelniau bus mažinamas išmetamas šiltnamio poveikį sukeliančių dujų kiekis, tuo labiau būsime priklausomi nuo šių technologijų siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų.

„Norint sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro per 30 metų laikotarpį reikės iš esmės pakeisti pramonės veiklą“, – pareiškė nuomonės pranešėjas **Andrés Barceló Delgado**. „Nors jau yra daug mažo anglies dioksido kiekio technologijų, pažanga šioje srityje vis dar nedidelė. Norint plėsti ir plačiai diegti šias proveržio technologijas, mums reikia plataus užmojo veiksmų planų, o ES, pasitelkdama Klimato ir inovacijų fondus, privalo propaguoti inovacijas“, – pridūrė jis.

Priklausomai nuo to, kada būtų įdiegtos anglies dioksido absorbavimo technologijos, jų paskirtis būtų dvejopa: i) sparčiau siekti nulinio grynojo išmetamų teršalų kiekio kompensuojant už išmetamus teršalus tuose sektoriuose, kuriuose sunkiau pasiekti sumažinimą, todėl padidinant tikimybę, kad pavyks neviršyti temperatūrai nustatytų ribų; arba ii) sumažinti pasaulinį atšilimą žemiau nustatytų ribų po to, kai temperatūra viršys tas ribas (po viršijimo).

„Technologijų plėtojimas kartu su mokymu ir darbo jėgos perkvalifikavimu yra gyvybiškai svarbūs žaliajai pertvarkai gamybos pramonėje. Socialinis dialogas Europos, valstybių narių ir regioniniu lygmeniu turėtų prisidėti prie didesnio informuotumo apie žaliąją ir teisingą pramonės pertvarką, jos palaikymo ir rėmimo. Siekiant užtikrinti veiksmingą pramonės pertvarką, kurioje nė vienas nepaliekamas nuošalyje, bus labai svarbu stiprinti gebėjimus ir vykdyti projektus, skirtus pagrindiniams įgūdžiams apibrėžti“, – pareiškė nuomonės bendrapranešėjė **Monika Sitárová**. (ks)

Energetika. EESRK ?sp?ja, kad reik?t? vengti naujos priklausomyb?s

Neseniai priimtoje nuomonėje EESRK pritaria Europos Komisijos planui „REPowerEU“, kuriuo siekiama nutraukti ES priklausomybę nuo Rusijos dujų ir naftos, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad daugelio problemų, kurios šiuo metu skubiai sprendžiamos, būtų buvę galima išvengti

ar jas pažaboti jau seniai sumažinus priklausomybę nuo energijos importo ir užbaigus kurti energijos rinką, kaip jau ne kartą ragino EESRK.

Stefano Backo, **Thomaso Kattnigo** ir **Lutzo Ribbe** parengtoje ir Komiteto rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK pabrėžė, kad neradus reikiamų sprendimų, dėl bendro dabartinės krizės ekonominių ir socialinių padarinių poveikio ES demokratinė sistema patirs spaudimą. Reikia įgyvendinti neatidėliotinas priemones, skirtas užtikrinti tiekimo saugumą „kuo prieinamesne“ kaina tiek vartotojams, tiek pramonei, kurie nukentėjo nuo dabartinės kainų krizės, kad būtų išvengta socialinių neramumų.

EESRK teigia, kad planas „REPowerEU“ yra žingsnis teisinga kryptimi, tačiau įspėja, kad neatidėliotinos priemonės neturi paskatinti naujų priklausomybių ir neturi būti pakenkta pastangoms kuo greičiau pasiekti poveikio klimatui neutralumą.

Prieš sudarydama partnerystes su nedemokratinėmis ar politiškai nestabiliomis šalimis Komisija turėtų parengti geopolitinę energijos importo strategiją, kuria būtų atsižvelgiama į neatidėliotinus klausimus energijos ir klimato srityje.

Komiteto nuomone, esant skubiam poreikiui užtikrinti tiekimą, reikia lanksčiai spręsti laikino iškastinio kuro ir nedidelės taršos kuro naudojimo klausimą. (mp)

Kovodama su klimato kaita ES turi daugiau investuoti ? energetikos infrastrukt?r?

Klimato krizę ES turi šalinti trim būdais: sutelkdama finansavimą, įtraukdama piliečius bei privatųjį sektorių ir užtikrindama tvirtą politinį vadovavimą. Tai yra pagrindinė mintis, išdėstyta rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje EESRK nuomonėje savo iniciatyva.

Nuomonėje, kurią parengė **Thomas Kattnig** ir **Lutz Ribbe**, teigiama, kad, norėdama patenkinti didėjančią elektros energijos paklausą ir pasiekti klimato kaitos tikslus, ES turi daugiau investuoti į išmaniąsias ir atsinaujinančiosios energijos sistemas bei tokios energijos saugojimo infrastruktūrą ir kad kiekvienas turi atlikti savo vaidmenį.

Pasak Europos elektros gamybos pramonės federacijos „Eurelectric“, ES turi padvigubinti investicijas į elektros tinklą iki 55 mlrd. EUR kasmet ir lėšas švarios elektros gamybos pajėgumams užtikrinti padidinti iki 75 mlrd. EUR per metus.

„Mums reikia didžiulių viešųjų investicijų, kad galėtume pasiekti energetikos pertvarkos ir klimato politikos tikslus. Tai būtina siekiant užtikrinti tiekimo saugumą, kovoti su energijos nepritekliumi, išlaikyti prieinamas kainas ir kurti darbo vietas“, – teigė **Thomas Kattnig**.

Kalbant apie būsimą energetikos sistemų ir infrastruktūros organizavimą, EESRK pritaria Komisijos ketinimui tobulinti elektros energijos rinkos struktūrą ir tvirtai pasisako už rinkos vertinimus, kad būtų išanalizuotas visų galimų dalyvių elgesys. „Siekiant sukurti gerai veikiančią energijos rinką, labai svarbu, kad Komisija

įvertintų valstybinės ir privačios nuosavybės teisių ir (arba) privataus energetikos infrastruktūros finansavimo privalumus ir trūkumus“, – nurodė **Lutz Ribbe**.

Siekiant finansuoti investicijas į infrastruktūrą, EESRK rekomenduoja išnaudoti nenumatytą energetikos įmonių pelną ir visiems su energetine nepriklausomybe susijusiems projektams taikyti „auksinę taisyklę“. (mp)

?perkamos ir kokybiškos sveikatos prieži?ros paslaugos visiems europie?iams: „tai – m?s? remiamas visuomen?s modelis“

Rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje surengtoje diskusijoje su Komisijos pirmininko pavaduotoju Margaričiu Schinu EESRK paragino Komisiją ryžtingai įgyvendinti naująją Europos priežiūros strategiją. EESRK daugiausia dėmesio skyrė sveikatos priežiūros darbuotojams, jų įgūdžiams, švietimui ir darbo sąlygoms ir nurodė, kad pasitikėjimo skatinimas yra būtina sąlyga tam, kad sėkmingai veiktų Europos sveikatos duomenų erdvė.

Rugsėjo 22 d. vykusioje plenarinėje sesijoje EESRK surengė diskusiją apie ES sveikatos politikos iniciatyvas dalyvaujant Komisijos pirmininko pavaduotojui ir už europinės gyvensenos propagavimą atsakingam Komisijos nariui **Margaričiui Schinui.**
EESRK pirmininkė **Christa Schweng** pažymėjo: „EESRK remia visas ES iniciatyvas, skirtas Europos sveikatos sąjungai kurti ir atsparumui bei pasirengimui galimoms grėsmėms ateityje didinti.“

„Norime parodyti, kad sveikata – tai ne tik politika, tai esame mes. Tai – mūsų remiamo atviros visuomenės modelio, mūsų europinės gyvensenos dalis“, – pabrėžė **M. Schinas**.

Kaip pirmoji ES institucija, paraginusi sukurti Europos sveikatos sąjungą, EESRK priėmė dvi nuomones dėl dviejų naujausių Komisijos iniciatyvų sveikatos srityje, kurių tikslas – užtikrinti, kad visi europiečiai galėtų naudotis įperkamomis ir kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Nuomonėje dėl Europos sveikatos duomenų erdvės EESRK pasiūlymą dėl Europos sveikatos duomenų erdvės įvardijo kaip puikią galimybę įgalinti asmenis susipažinti su savo asmens sveikatos duomenimis ir juos kontroliuoti. Komitetas išreiškė savo paramą plataus masto viešosios komunikacijos kampanijai, kuria siekiama padėti žmonėms suprasti su dalijimosi procesu susijusią naudą ir pasitikėti sistema.

„Pasitikėjimas turės lemiamos reikšmės. Piliečiai turi būti patenkinti tuo, kaip naudojami jų duomenys tiek gerinant viešąsias paslaugas, tiek galimai šiuos duomenis naudojant kovojant su ligomis ir tyrėjams ieškant novatoriškų sprendimų“, – pažymėjo nuomonės pranešėjas **Gonçalo Lobo Xavier**.

EESRK taip pat priėmė nuomonę dėl Sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojų ir priežiūros strategijos, kurioje ragina parengti plataus užmojo ir į žmones orientuotą strategiją, sudarysiančią galimybę pagerinti

sveikatos priežiūrą ir ilgalaikę priežiūrą visoje ES kartu užtikrinant vienodus kokybės standartus visose valstybėse narėse ar visuose atskiros šalies regionuose. Joje siūloma pradėti taikyti Europos priežiūros garantiją, kuri užtikrintų, kad visi ES gyvenantys asmenys galėtų naudotis įperkamomis priežiūros paslaugomis.

„Priežiūros sistema yra mūsų europinės gyvensenos modelio, kuris turi būti socialiai teisingas ir įtraukus, išbandymas“, – nurodė nuomonės pranešėja **Zoe Tzotze-Lanara**.

Nuomonės bendrapranešėjis **Danko Relić** pabrėžė išsilavinusių, kvalifikuotų ir motyvuotų sveikatos priežiūros darbuotojų poreikį. „Sveikatos priežiūros darbuotojams būtinos geros darbo sąlygos. Jiems turi būti tinkamai atlyginama, užtikrintos deramos darbo valandos ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyra, taip pat profesinė sauga ir sveikata“, – pabrėžė **G. Relić**. (II)

Kova su energijos nepritekliumi tur?t? tapti vienu svarbiausi? ES šali? politin?s darbotvark?s klausim ?

Kadangi tikėtina, kad ES namų ūkių, kurie negali šildyti savo namų, skaičius augs, o metinė energijos infliacija jau peržengė 40 proc., EESRK neseniai priimtoje nuomonėje primygtinai ragina ES ir valstybes nares imtis skubių energijos nepritekliaus prevencijos ir kovos su juo priemonių.

EESRK ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares absoliučiu prioritetu laikyti vienodą prieigą prie energijos ir energijos už priimtiną kainą tiekimo saugumo užtikrinimą.

Rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje Energijos nepritekliaus šalinimas ir ES atsparumas EESRK pripažino Europos Komisijos naujausiose iniciatyvose, pavyzdžiui, Pasirengimo įgyvendinti 55 proc. tikslą priemonių rinkinyje, Europos žaliojo kurso įgyvendinimo ir „Renovacijos bangos“ srityse energetikai teikiamą svarbą. Tačiau Komitetas įspėjo, kad jei valstybės narės neužtikrins spartaus įgyvendinimo, nesiims tvirtų įsipareigojimų ir konkrečių priemonių, šių iniciatyvų nepakaks dabartinei krizei įveikti.

Šios nuomonės pranešėjas **Ioannis Vardakastanis** teigė: „Reikėtų laikytis bendro požiūrio į energijos nepritekliaus supratimą ir šios problemos sprendimą ES lygmeniu. Laikydamiesi šio bendro požiūrio galime suformuluoti bendrą apibrėžtį. Tačiau tuo pat metu turėtume palikti kiekvienai valstybei narei galimybę rasti konkrečiai jai tinkamų sprendimų. Jos turi užtikrinti, kad pažeidžiamiausios grupės neliktų be paramos.“ Nacionalinės priemonės, skirtos neigiamam kainų augimo poveikiui pažeidžiamiausioms grupėms sušvelninti, turėtų apimti tiesioginę finansinę paramą ir socialinę politiką arba paskatas ir pagalbą mažinti energijos suvartojimą, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines ir vietos aplinkybes.

Siekiant užtikrinti, kad šis požiūris tikrai būtų visa apimantis, EESRK ragino sukurti plačią ir ryžtingą politinę koaliciją energijos nepritekliaus problemai spręsti, kurios veiksmai būtų toliau plėtojami ES strategijoje. Jos tikslas turėtų būti iki 2030 m. kiek įmanoma sumažinti energijos nepriteklių, o ilgainiui jį visiškai panaikinti. Kartu su ES institucijomis šią koaliciją sudarytų pilietinės visuomenės organizacijos, įskaitant atstovaujančias

gyventojams, kuriems kyla didžiausia energijos nepritekliaus grėsmė. Be kita ko, turėtų dalyvauti ir vietos valdžios institucijos ir savivaldybės.

EESRK taip pat pabrėžė, kad svarbu investuoti į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir energijos vartojimo efektyvumą bei plataus masto pastatų renovaciją. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, turėtų teikti pirmenybę esminei renovacijai, kuri padėtų sutaupyti daugiau kaip 60 proc. energijos. Kad tai būtų įmanoma, akivaizdu, jog reikia didelių privačių investicijų. (ll)

Komisijos užimtumo gair?se valstyb?ms nar?ms tinkamai sprendžiami skubiausi uždaviniai

EESRK neseniai teigiamai įvertino Europos Komisijos užimtumo politikos gaires valstybėms narėms, pabrėždamas, kad jos yra tinkamos, nes jomis sprendžiamos aktualiausios darbo rinkos problemos.

Rugsėjo mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje nuomonėje EESRK pabrėžė, kad dėl vis neramesnės geopolitinės padėties, kuri gali neigiamai paveikti ES ekonomiką, sukelti didelę infliaciją ir recesiją bei sumažinti perkamąją galią, valstybės narės turėtų imtis ryžtingų veiksmų sukurti visiškai integruotą bendrąją rinką ir padėti MVĮ plėsti veiklą.

„Vėl ima trūkti darbo jėgos, todėl manome, kad reikėtų įgyvendinti veiksmingas priemones, kuriomis socialiniai partneriai būtų skatinami nacionaliniu lygmeniu spręsti įgūdžių poreikio klausimus, derinant veiksmus prie atskirų sektorių ir vietos padėties. Darbuotojams ir įmonėms tampa vis svarbiau mokytis ir įgyti reikiamų įgūdžių ir kompetencijų“, – teigė nuomonės pranešėja **Mariya Mincheva**.

EESRK nuomone, reikėtų stiprinti socialinių partnerių vaidmenį ir skatinti juos dalyvauti rengiant bei įgyvendinant užimtumo, socialines ir ekonomines reformas bei politiką, be kita ko, plėtojant jų pajėgumus.

Vienas iš svarbių uždavinių – sumažinti neaktyvumo lygį, o tikslinė parama ypač svarbi ilgalaikiams bedarbiams, teigiama EESRK nuomonėje. Nuomonėje taip pat ypatingas dėmesys skiriamas dirbančiųjų skurdui ir politikos priemonių, pavyzdžiui, tinkamo darbo užmokesčio, įskaitant tinkamą minimalų darbo užmokestį, ir gerai parengtų laikinų finansinių paskatų, kartu su tikslingomis ir veiksmingomis įgūdžių ugdymo ir kvalifikacijos kėlimo priemonėmis, poreikiui.

Taip pat reikėtų stiprinti politiką, skirtą jaunimui, neįgaliesiems ir kitoms pažeidžiamoms darbo rinkos grupėms remti.
2022 m. Europos Komisija pasiūlė keletą valstybių narių užimtumo politikos pakeitimų. Jie atspindi naujausias iniciatyvas ir įneša naujų elementų, susijusių su Rusijos invazija į Ukrainą. EESRK palankiai įvertino tai, kad Komisija skyrė dėmesio laikotarpiui po COVID pandemijos, siekdama užtikrinti tvarų augimą.

Iš dalies pakeistose gairėse svarstomi įvairūs klausimai, tokie kaip darbo jėgos paklausos didinimas; galimybių įsidarbinti, mokymosi visą gyvenimą siekiant įgyti įgūdžių ir kompetencijų gerinimas; darbo rinkų veikimo ir socialinio dialogo veiksmingumo gerinimas ir lygių galimybių visiems skatinimas. (ll)

GRUPI? NAUJIENOS

Sen?jan?ioje Europoje verslas turi b?ti s?kmingiau perduodamas

EESRK Darbdavių grupės narė Mira-Maria Kontkanen

Palyginti su startuoliais, sėkmingai perduotos įmonės pasiekia geresnių rezultatų išlikimo rinkoje, apyvartos, pelno, novatoriškumo ir užimtumo rodiklių požiūriu. Nors yra svarių priežasčių remti Europos startuolius, Europoje taip pat reikia skatinti verslo perdavimą siekiant ekonomikos atsigavimo ir augimo.

Savininkų pasikeitimas yra natūralus įmonės gyvavimo ciklo elementas ir, senėjant Europos verslininkams, tai vyks vis dažniau ir dažniau. Kasmet Europoje perduodama apie 450 000 įmonių, kuriose dirba 2 mln. darbuotojų. Tačiau, remiantis preliminariais apskaičiavimais, kasmet gali nepavykti perduoti apie 150 000 įmonių, o tai kelia pavojų maždaug 600 000 darbo vietų.
Sėkmingų verslo perdavimo atvejų skaičiaus didinimas yra tiesiogiai naudingas Europos ekonomikai. Gerai veikiančios verslo perdavimo ekosistemos ir paramos mechanizmai ne tik apsaugo Europos darbo vietas, bet ir skatina ekonominę ir socialinę sanglaudą kaimo vietovėse ir jose užtikrina produktų bei paslaugų įvairovę ir pragyvenimo šaltinį. Verslo perdavimas taip pat gali sudaryti palankias sąlygas ir paskatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką Europos labai mažose, mažosiose ir vidutinėse įmonėse, nes nuosavybės teisių perdavimas dažnai yra natūralus metas atnaujinti įmonę ir įvesti naujus verslo metodus.

Nors galutinė atsakomybė už perdavimą visada tenka verslininkui, valstybių narių ir Europos lygmeniu dar galima daug nuveikti, kad būtų padidintas sėkmingų verslo perdavimo atvejų skaičius, be kita ko:

- vykdyti informuotumo didinimo iniciatyvas, pavyzdžiui, paskelbti nacionalin? ir (arba) Europos verslo perdavimo savait? ir ? steigti nacionalinius verslo perdavimo suinteresuot?j? subjekt? forumus;
- sukurti ES masto verslo perdavimo barometr?, kuris tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmenimis pad?t? kurti ?rodymais pagr? st? politik?;
- konsoliduoti praktin? patirt?, susijusi? su ?mon?s pirkimu ir verslo per?mimu, ir skatinti maž? ?moni? perdavim? jauniems verslininkams;
- pl?toti tarpvalstybinius labai maž?, maž?j? ir vidutini? ?moni? perdavimus, pavyzdžiui, visoje ES susiejant verslo perdavimo rinkas.

Europa turėtų siekti, kad esamo verslo įsigijimas būtų tokia pat patraukli ir pripažinta galimybė, kaip ir startuolio įsteigimas. Tai galima pasiekti tik tuo atveju, jei verslo perdavimo skatinimas bus esminis ES ir valstybių narių ekonomikos gaivinimo, augimo ir verslumo politikos elementas.

Visas straipsnis skelbiamas Darbdavių grupės naujienlaiškio rugsėjo mėn. leidime. EESRK nuomonę „Verslo perdavimas kaip tvarų MVĮ sektoriaus atsigavimą skatinantis veiksnys“, kurią parengė pranešėja Mira-Maria Kontkanen, galite rasti čia.

Deramas darbas visame pasaulyje. Kova su priver? iamuoju darbu ir darbo s?lyg? gerinimas Europos tiekimo grandin?se

Parengė EESRK Darbuotojų grupė

Tvirtai remiame Komisijos siekį skatinti deramą darbą, tačiau nerimaujame, kad dėl dabartinių pasiūlymų spragų gali nepavykti optimaliai jo užtikrinti.

Priverčiamojo darbo problema daugeliui europiečių gali atrodyti tolima, tačiau iš tikrųjų ji yra kur kas arčiau nei atrodo. Nustatyta, kad daugelio kasdienių prekių, pradedant rūbais ir baigiant išmaniaisiais telefonais, sudėtyje yra medžiagų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą.
Dėl pastangų sumažinti šiuolaikinę vergovę ir užkirsti jai kelią asmenų, patekusių į priverčiamojo darbo spąstus, skaičius vis mažėjo. Tačiau 2016 m. ši tendencija pasuko priešinga linkme.

Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) duomenimis, 2021 m. priverčiamąjį darbą dirbo 28 mln. žmonių, t. y. 10 mln. daugiau nei 2016 m. Per tą patį laikotarpį dirbančių vaikų nuo 5 iki 17 metų skaičius padidėjo daugiau kaip 8 mln. ir iš viso sudarė 160 mln. vaikų.

Europos Sąjunga siekė pasitelkti prekybos politiką kovai su šiuolaikine vergove trečiosiose šalyse. Šias pastangas vainikavo sėkmė. Šių metų pradžioje, remdamasi ES, JAV, Vokietijos, Šveicarijos ir TDO bendrai atliktu darbu, TDO paskelbė, kad Uzbekistane nebėra vaikų darbo ir priverčiamojo darbo.

Pastaruoju metu ES siekia sustiprinti priemones, naudojamas kovai su netinkama darbo praktika už ES ribų. Vasario mėn. Komisija paskelbė komunikatą dėl deramo darbo visame pasaulyje, kuriame dar kartą patvirtino Europos įsipareigojimą užtikrinti deramą darbą savo teritorijoje ir visame pasaulyje. Komunikate taip pat nurodytos sritys, į kurias Komisija ketina sutelkti dėmesį stiprindama būsimas ir esamas priemones. Siūloma direktyva dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo būtų nustatyta pareiga stambiems darbdaviams spręsti neigiamo poveikio aplinkai ir žmogaus teisėms problemas savo tiekimo grandinėje. Be to, skaitydama pranešimą apie Sąjungos padėtį, Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė pasiūlymą uždrausti į ES rinką tiekti prekes, pagamintas naudojant priverčiamąjį darbą.

Mes ir toliau tvirtai remiame Komisijos siekį skatinti deramą darbą. Vis dėlto mums susirūpinimą kelia tai, kad dėl dabartinių pasiūlymų spragų gali nepavykti optimaliai jo užtikrinti. Daugelis MVĮ nepasieks darbuotojų skaičiaus ar grynosios apyvartos kartelės, kuri leistų patekti į teisės aktų taikymo sritį. Dėl direktyvoje vartojamos neaiškios terminijos kyla pavojus jos veiksmingumui, todėl reikia detalesnio aiškinimo. Nekodifikavus socialinio dialogo struktūrų kyla grėsmė, kad darbuotojai, kaip veiksminga

priežiūros priemonė, nebus įtraukti. Akivaizdu, kad Europos pastangos tobulinti darbo standartus visame pasaulyje yra kilnios, bet kol kas neaišku, ar jos pasiūlymai bus tinkamai įgyvendinami. (lc)

M?s? prieži?ros ir sveikatos prieži?ros sistemos turi b?ti orientuotos ? žmones, j? teises ir poreikius

Danko Relić, ESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupės narys ir nuomonės SOC/720 pranešėjas

Kuriant stiprias ir atsparias sveikatos ir priežiūros sistemas Europos Sąjungoje mums reikalingi išsilavinę, kvalifikuoti ir motyvuoti sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojai. Mūsų priežiūros ir sveikatos priežiūros sistemos turi būti orientuotos į žmones, jų teises ir poreikius.

Tai taip pat reiškia, kad žmonės turėtų dalyvauti atitinkamose diskusijose, konsultacijose ir sprendimų priėmimo procese. Jei šios sąlygos bus įvykdytos, galėsime užtikrinti į žmogų orientuotą sveikatos apsaugą ir teisę į sveikatą, kaip rekomenduota Konferencijoje dėl Europos ateities. Tik tokiu būdu galėsime visiems europiečiams užtikrinti lygias galimybes naudotis įperkamomis, prevencinėmis, gydomosiomis ir kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis ir visuotinę prieigą prie jų.

Neseniai priimtoje nuomonėje savo iniciatyva *Sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojų ir priežiūros strategija* (SOC/720) EESRK ragina sukurti Europos sveikatos sektoriaus darbo jėgos priežiūros tarnybą, kuri padėtų valstybėms narėms sukurti ir palaikyti planavimo struktūras ir koordinuoti tarpvalstybinius planavimo aspektus. Tai būtų susiję su sveikatos ir priežiūros darbuotojų teise laisvai judėti. Komitetas taip pat siūlo atnaujinti Europos Sąjungos sveikatos priežiūros ir priežiūros darbuotojų veiksmų planą, įskaitant integruotą sveikatos ir priežiūros sektoriaus darbuotojų poreikio planavimą ir prognozavimą bei sveikatos sektoriaus ir ilgalaikės priežiūros srities darbuotojų įgūdžių atnaujinimą, visų pirma pasinaudojant skaitmeninimo teikiamomis galimybėmis;

Daugiau informacijos apie nuomonę SOC/720 rasite: https://europa.eu/!9YgygW

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Geopolitiniai neramumai Europos kaimynyst? je – pilietin?s visuomen?s perspektyva

Kasmetiniame EESRK pilietinės visuomenės komunikacijos specialistams skirtame seminare, kuris lapkričio 24–25 d. vyks Zagrebe, bus aptariamas karo Ukrainoje poveikis ES ir nagrinėjami trys sudėtingi klausimai.

Seminaras „Geopolitiniai neramumai Europos kaimynystėje – pilietinės visuomenės perspektyva“ bus skirtas trims karo aspektams:

- **ES plėtra**. Ar karas pakeis ES pl?tros kurs?? Koks yra Ukrainos, dabar jau šalies kandidat?s, pasiruošimas stoti ? ES? Ar teisingas yra toks išskirtinis statusas t? šali? kandida?i?, kurios daugel? met? l?kuriuoja Europos prieangyje, atžvilgiu? Kaip visa tai atitinka Europos geopolitin?s bendruomen?s perspektyvas?
- **Energetika**. Kadangi ES nusigr?žia nuo pigesni? Rusijos duj? ir naftos, o Europos pramon? ir darbuotojai patiria sunkum?, k? ES šalys gali padaryti, kad pad?t? žmon?ms atlaikyti ši? audr?? Ar nekils pagunda gr?žti prie labai taršios anglies, o gal tai paspartins žali?j? pertvark?? Ar ES gali išvesti savo valstybes nares iš šios kriz?s taip pat s?kmingai kaip ir COVID-19 atveju?
- **Komunikacija**. Vienas iš pagrindini? šio karo ginkl? – komunikacija išnaudoja visas naujas technologij? teikiamas galimybes. Kaip jomis naudojasi kovojan?ios šalys? Kas laimi šiame fronte ir kaip ES atlaiko nauj? dezinformacijos bang??

Seminare kalbės žurnalistai **Tim Weber**, internetinės dezinformacijos specialistas ir *BBC online* kūrėjas, **Regis Genté**, knygos „Volodymyr Zelensky: in the mind of a hero“ bendraautorius ir **Dušan Gajić** dokumentinio filmo „Absolventai“, skirto Serbijoje karto sukeltai tapatybės krizei, autorius.

Seminaras vyksta kaip dalis „Connecting EU“ renginių, kurie organizuojami jau 16-us metus ir kuriais norima suteikti platformą, kurioje žiniasklaidos ir komunikacijos specialistai iš pilietinės visuomenės organizacijų galėtų užsiimti tinklaveika kartu aptardami einamuosius, Europai svarbius bendro intereso klausimus. Seminare EESRK nariai ir kiti ES atstovai, partnerių organizacijos iš valstybių narių, žurnalistai, tyrėjai aptars dienos aktualijas.

Visa seminaro programa netrukus bus paskelbta EESRK interneto svetainėje. Renginys vyksta tik gavus kvietimą, tačiau suinteresuoti subjektai gali gauti keletą vietų. Norėdami gauti kvietimą rašykite adresu pressofficers@eesc.europa.eu.(dm)

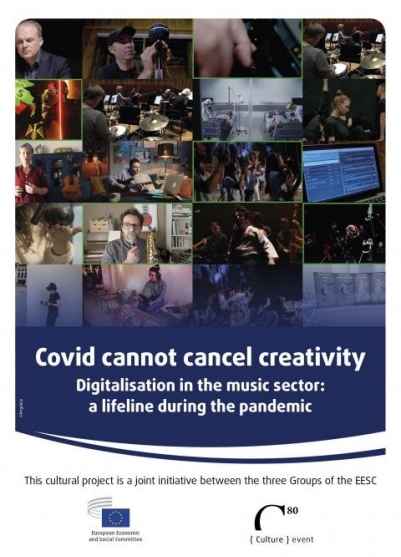

K?ryba COVID-19 pandemijos metu: muzikos pramon?

EESRK interneto svetainėje skelbiamuose vaizdo įrašuose kalbamasi su profesionaliais muzikantais apie tai, kaip COVID-19 pandemija pakeitė jų darbą.

Kultūra ir kūryba – vienas labiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusių sektorių. Nepaisant to, naudodamiesi skaitmeninėmis priemonėmis, pasitelkdami kūrybiškumą ir inovacijas menininkai sugebėjo neprarasti ryšio su savo auditorija. Atsirado naujų turinio formų: buvo galima pamatyti kaip menininkai muzikuoja savo namuose ir taip užmezga asmeniškesnį santykį su klausytojais. Dėl skaitmenizacijos muzika taip pat tapo labiau prieinama marginalizuotoms ir pažeidžiamoms grupėms.

Per šį pokalbių ciklą, pavadintą „COVID kūrybos neužgniauš“, nagrinėjama, kaip muzikos sektorius prisitaikė prie ribojamųjų visuomenės sveikatos priemonių, nustatytų dėl COVID-19, ir išmaniai naudojasi skaitmenizacija ir inovacijomis, kaip pandemija paspartino skaitmenizaciją šiame sektoriuje ir kaip inovacijų banga gali būti toliau išnaudojama po pandemijos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kuo muzikos sektoriui naudinga skaitmenizacija.

Šis projektas, įgyvendinamas bendra trijų EESRK grupių (Darbdavių, Darbuotojų ir „Įvairovė Europa“), iniciatyva, parodys, kokia svarbi yra kultūra, ypač krizės metu, ir kaip būtinybė remti šį sektorių bei padėti jam išlikti duoda esminės naudos mūsų visuomenei ir atlieka pagrindinį vaidmenį skatinant atsigavimą.

Pokalbių ciklas „COVID kūrybos neužgniauš“ bus oficialiai pradėtas spalio 26 d. Vaizdo įrašus galite peržiūrėti paspaudę šią nuorodą. (ck)

EESRK paroda 20-osioms Europos bendros valiutos metin?ms pamin?ti

„Euro kelionė“ – vaizdų seka, kurioje užfiksuota euro istorija, įskaitant Europos Sąjungos istorinio archyvo medžiagą, Europos Komisijos pateiktą informaciją ir Kroatijos nacionalinio banko eksponatus.

Vykstant diskusijoms dėl galimo skaitmeninio euro įvedimo, 20-ųjų euro metinių minėjimas sutampa su šią valiutą naudojančių ES valstybių narių gretų papildymu 2023 m. sausio 1 d. Kroatijai prisijungsiant prie euro zonos.

Šiuo projektu lankytojams siekiama papasakoti apie visą euro kelionę nuo pradinės koncepcijos iki faktinio euro monetų ir banknotų įvedimo ir

skatinti apsvarstyti ir geriau suprasti, kokia didžiulė vienos valiutos svarba. Jis yra taikos išraiška ir labiausiai apčiuopiamas Europos integracijos pavyzdys.

Ši paroda vyks EESRK patalpose **2022 m. spalio 5–31 d.** (ck)

Redaktor?s

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numer? reng?

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialini? reikal? komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarini? sesij? metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.
EESRK info n?ra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pob?džio dokumentai skelbiami Europos S?jungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.
Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltin? – EESRK info – ir kopija nusiun?iama redaktoriui.

11/2022